

Bruxelles, 18.2.2016.
COM(2016) 73 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane

1. Uvod

Tijekom 2015. započela je druga godina provedbe dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane¹ koji se odnosi na trgovinska pitanja. U skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 20/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o primjeni bilateralne zaštitne klauzule i mehanizma stabilizacije za banane iz Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Središnje Amerike, s druge strane² (dalje u tekstu: „Uredba”), Komisija bi trebala Europskom parlamentu i Vijeću dostaviti godišnje izvješće. Ovim se izvješćem ispunjuje taj zahtjev. Izvješće sadržava sljedeće dijelove:

- sažetak statističkih podataka i ukupna ocjena trgovinskih tokova (odjeljak 2. ovog izvješća),
- informacije o aktivnostima raznih tijela odgovornih za praćenje provedbe Sporazuma (odjeljak 3.), uključujući informacije o ispunjenju obveza u skladu s glavom o trgovini i održivom razvoju (odjeljak 4.),
- informacije o aktivnostima praćenja iz Uredbe (odjeljak 5.).

2. UKUPNA OCJENA: RAZVOJ TRGOVINE

2.1. Metodologija

Kako je navedeno u prethodnom izvješću o provedbi Sporazuma³, postoje znatne razlike između statističkih podataka EUROSTAT-a i onih iz Srednje Amerike. Statistički podaci EU-a obično znatno premašuju panamske statističke podatke o izvozu iz EU-a u Panamu, ali znatno su ispod kostarikanskih statističkih podataka o uvozu u EU-u iz Kostarike, dok su razlike u drugim zemljama u regiji male. O tim se uzorcima raspravljalo u kontekstu pododbora za pristup tržištu koji je osnovan u skladu sa Sporazumom. Čini se da, s obzirom na važnost panamske zone slobodne trgovine, koja je među najvećima u svijetu, znatan dio trgovinskih tokova za koje se prijavljuje da se izvoze u Panamu ne ulazi u konačnici na panamsko tržište već se ponovno izvozi u druge države Latinske Amerike.

S obzirom na tu situaciju sa Srednjom Amerikom dogovorena je godišnja razmjena podataka o trgovini i provođenje zajedničke analize na temelju statističkih podataka u uvozu koji se smatraju pouzdanijima od statističkih podataka u izvozu.

U sljedećoj analizi trgovinski tokovi opisuju se na temelju pristupa dogovorenog sa Srednjom Amerikom. Uvoz u EU procjenjuje se na temelju EUROSTAT-ovih podataka iz svibnja 2015. dok se izvoz iz EU-a u Srednju Ameriku temelji na statističkim podacima Srednje Amerike koji su dostupni na isti datum. Potonji podaci koji su izraženi u američkim dolarima pretvoreni su u eure primjenom godišnjeg tečaja koji primjenjuje EUROSTAT⁴.

Treba napomenuti da se uočene promjene u trgovinskim tokovima ne mogu pripisati samo provedbi Sporazuma jer na te podatke utječu brojni drugi čimbenici.

¹ SL L 346, 15.12.2012, str. 3.

² SL L 17, 19.1.2013, str. 13.

³ COM (2015) 131

⁴ Prosječni tečaj EUR/USD iznosio je 1,2848 u 2012., 1,3281 u 2013. i 1,3285 u 2014.

2.2. Kretanje ukupnih trgovinskih tokova sa Srednjom Amerikom (roba)

Prema statističkim podacima koje je objavilo Tajništvo organizacije za ekonomsku integraciju zemalja Srednje Amerike (Central American Economic Integration (SIECA)) trgovinski tokovi između zemalja Srednje Amerike i ostatka svijeta povećali su se između 2013. i 2014. za 1,4 %. S druge strane, prema EUROSTAT-u globalni trgovinski tokovi u istom su se razdoblju, između 2013. i 2014., smanjili za 2,3 %. Unatoč tom ukupnom smanjenju trgovinskih tokova, trgovinski tokovi za određene zemlje i određenu robu povećali su se. Međutim, iz toga se ne mogu izvući konačni zaključci.

Trgovinski tokovi između EU-a i Srednje Amerike povećali su se za 1,2 % na 10,5 milijardi EUR. Trgovinska bilanca EU-a sa Srednjom Amerikom bila je u deficitu koji se smanjio, ali je 2014. svejedno iznosio 1,7 milijardi EUR (godinu prije deficit je iznosio 2,2 milijarde EUR).

Država	Izvoz		Uvoz		Ukupni tokovi	
Kostarika	1 065	6,7 %	3 771	−5,8 %	4 836	−3,3 %
Gvatemala	976	6,8 %	674	10,5 %	1 650	8,3 %
Honduras	470	35,0 %	834	14,8 %	1 305	21,3 %
Nikaragva	246	3,5 %	284	1,6 %	530	2,5 %
Panama	1 180	8,3 %	380	−15,5 %	1 561	1,3 %
El Salvador	465	−10,3 %	167	−20,9 %	632	−13,4 %
UKUPNO	4 402	7,2 %	6,110	−2,7 %	10 513	1,2 %

*Trgovinski tokovi između EU-a i Srednje Amerike i njihovo godišnje kretanje
(u milijunima EUR – 2014. godina)*

Izvoz iz EU-a u Srednju Ameriku povećao se za 7,2 % dok se uvoz u EU iz Srednje Amerike smanjio za 2,7 %. Ta negativna promjena povezana je s dvama glavnim izazovima s kojima se suočila Srednja Amerika:

(1) Veliko smanjenje uvoza kave posljedica je teške suše i epidemije kavene hrđe (koja se na španjolskom jeziku naziva „roya”). Ta je bolest već 2014. pogodila zemlje Srednje Amerike. Uvoz kave iz Srednje Amerike u EU (HS 0901) smanjio se sa 1,1 milijarde EUR koliko je iznosio 2012. na 0,7 milijardi EUR u 2014. Taj se učinak već 2014. osjetio u cijeloj regiji.

El Salvador je zemlja Srednje Amerike koja je 2014. zabilježila najveće smanjenje izvoza kave u odnosu na 2013. Uvoz kave, kao drugog najvažnijeg proizvoda, iz te zemlje, dodatno se smanjio za −61 % na 27 milijuna EUR.

Komisija je 27. svibnja 2015. donijela program suradnje u vrijednosti od 15 milijuna EUR kako bi se Srednjoj Americi pomoglo u borbi protiv kavene hrđe

(gljivična bolest lista kave). Cilj je programa povećati sposobnost regije za izradu i provedbu politika, programa i mjera za pomoć najranjivijim dijelovima stanovništva koji žive u područjima Srednje Amerike i Dominikanske Republike u kojima se proizvodi kava.

(2) Preseljenje velikog izvoznika informatičkih komponenti iz Kostarike u jugoistočnu Aziju. Izvoz proizvoda iz tog tarifnog broja (HS 8473) činio je 61 % kostarikanskog izvoza u EU u 2012. Učinci su se počeli primjećivati 2014., ali s obzirom na postupno preseljenje te djelatnosti, dodatni utjecaj na izvoz iz Kostarike osjetio se 2014. Između 2012. i 2013. izvoz proizvoda iz tog tarifnog broja smanjio se sa 2,6 milijardi EUR na 1,8 milijardi EUR što je jednako smanjenju od –19 % uvoza iz Kostarike u EU ili –12 % uvoza iz Srednje Amerike kao regije u EU.

Iako znatni u apsolutnim okvirima, ti problemi usmjereni su na dva proizvoda, a ostatak uvoza iz Srednje Amerike u EU vrlo je dinamičan: 2014. se povećao za 11,1 %.

	2012.	2013.	2014.	%
HS 0901 i 8473	3 792 829	3 019 885	2 471 355	–18,2 %
Ostali	2 999 379	3 262 174	3 638 965	11,1 %
Ukupno	6 792 208	6 282 059	6 110 320	–2,7 %

Raščlamba uvoza iz Srednje Amerike u EU i njihova godišnja kretanja (u EUR)

Iz te se situacije može zaključiti da izvoz iz Srednje Amerike u EU ovisi o nekoliko proizvoda unatoč tome što se broj proizvoda koji se izvoze u EU 2014. povećao za + 3 % u odnosu na godinu prije i njime je obuhvaćeno 2 657 tarifnih stavki. Međutim, 5 proizvoda koji se najviše izvoze još uvijek čine 61 % ukupnog uvoza iz Srednje Amerike u EU. To su sljedeći proizvodi, prema redoslijedu važnosti: elektronički sklopovi strojeva za obradu podataka, kava, banane, ananas i sirovo palmino ulje.

Glavno odredište **izvoza iz EU-a u Srednju Ameriku** i dalje je Panama (26 %) te potom Gvatemala i Kostarika (24 % i 22 %). Tijekom 2014. najviše su se izvozili strojevi i mehanički uređaji (27 % izvoza iz EU-a), električni uređaji i farmaceutski proizvodi (po 12,5 %), motorna vozila i predmeti od čelika (po 10 %).

Istaknute pozitivne razlike zabilježene su za sljedeće proizvode:

- uvoz **ribe i rakova** (HS3) iz Srednje Amerike povećao se za 28 % na 250 milijuna EUR, a uvoz **zamrznutih kozica** posebno se povećao za 36 % (sa 124 milijuna EUR na 169 milijuna EUR),
- uvoz **voća i orašastih plodova** (HS3) iz Srednje Amerike povećao se za 16 % na 1,4 milijarde EUR, a uvoz **ananas**a povećao se za 18 % (sa 456 milijuna EUR na 537 milijuna EUR),
- uvoz **ruma u bocama** povećao se za 110 % (sa 8,5 milijuna EUR na 18 milijuna).

Treba istaknuti posebno pozitivno kretanje trgovinskih tokova između EU-a i Hondurasa koji su se 2014. povećali za 21 %, što je najveće povećanje u regiji. Tu dinamiku obilježava veliko povećanje ključnog izvoza iz EU-a (+ 35 %) i uvoza u EU (+ 14,5 %). Izvoz iz EU-a u Honduras posebno se povećao u pogledu sljedećih tarifnih brojeva: za + 34 % u pogledu strojeva i mehaničkih uređaja (HS84) na 207 milijuna EUR, + 65 % u pogledu električnih strojeva (HS85) na 93 milijuna EUR, + 54 % u pogledu predmeta od željeza (HS 73) i + 42 % u pogledu farmaceutskih proizvoda (HS 30). Slično tomu, znatno se povećao uvoz iz Hondurasa, posebno u pogledu sljedećih tarifnih brojeva: + 64 % u pogledu biljnog ulja (HS 15) na 113 milijuna EUR, + 26 % u pogledu riba i rakova (HS 03) na 50 milijuna EUR, + 168 % u pogledu šećera (HS 17) na 15 milijuna EUR, + 22 % u pogledu modnih dodataka (HS 61) na 49 milijuna EUR te + 71 % u pogledu ruda i pepela (HS 26) na 22 milijuna EUR.

2.3. Uporaba tarifnih povlastica u skladu sa Sporazumom

Uporaba tarifnih povlastica odobrenih u skladu sa Sporazumom može se procijeniti ocjenjivanjem dijela trgovinskih tokova koji se izvršava u okviru Sporazuma. Za takav su omjer potrebni detaljni carinski podaci. Srednja Amerika obavijestila je EU da baze podataka kojima upravljaju njihova carinska tijela u Srednjoj Americi nije prilagođena za redovitu razmjenu iscrpnih statističkih podataka u svrhe analize tarifnih povlastica, osim u Kostariki koja EU-u dostavlja te podatke.

Na temelju kostarikanskih statističkih podataka čini se da se 8,8 % ukupnog izvoza (prema vrijednosti) iz EU-a u Kostariku obavlja u okviru Sporazuma. Ta niska stopa iskorištenosti posljedica je dugotrajnog rasporeda ukidanja carine za Kostariku i u toj ranoj fazi provedbe interes za iskorištavanje povlastica ponuđenih u okviru Sporazuma mogao je postojati samo za ograničeni dio izvoza EU-a. Međutim, treba napomenuti da stopa iskorištenosti u pogledu izvoza iz EU-a pod tarifnim stavkama koje su potpuno liberalizirane u Kostariki iznosi 48,4 %. Ta stopa naraste na čak 71 % za izvoz iz EU-a razvrstan pod tarifnim stavkama za koje je Kostarika EU-u odobrila kvotu.

U pogledu uvoza u EU iz Srednje Amerike, 41 % tih tokova (prema vrijednosti) izvršava se u okviru Sporazuma. Stopa iskorištenosti dostigla je 78 % za uvoz pod tarifnim stavkama za koje je EU odobrio kvote u korist Srednje Amerike. Te više stope u odnosu na izvoz iz EU-a posljedica su asimetričnog rasporeda: s obzirom na razliku u razvoju između EU-a i Srednje Amerike, Sporazumom su do okončanja rasporeda liberalizacije predviđene usporedivo više koristi za uvoz u EU nego za izvoz iz EU-a (u načelu do 10 godina, a za mali broj proizvoda do 15 godina).

2.5. Uporaba carinskih kvota

Sporazumom je predviđeno nekoliko carinskih kvota u skladu s kojima se drugoj stranci odobrava povlašteno tarifno postupanje do količinskog praga kvote. Iznad tog praga primjenjuje se carina najpovlaštenije nacije.

EU je pristao na uvođenje **osam carinskih kvota u korist Srednje Amerike** za proizvode za koje se prije provedbe Sporazuma nije primjenjivao povlašten pristup tržištu EU-a. U 2014. carinske kvote iskorištene su za samo dvije kategorije (šećer od šećerne trske i rum).

Podrijetlo	Proizvodi	Jedinica	Obujam carinske kvote	Uvoz u EU	Stopa iskorištenosti
Srednja Amerika	Češnjak	tona	550	0	0 %
	Riža		21 000	0	0 %
	Manioka		5 000	0	0 %
	Govede meso		9 975	0	0 %
	Gljive		275	0	0 %
	Kukuruz šećerac		1 560	0	0 %
Srednja Amerika osim Paname	Šećer	litra čistog alkohola	154 500	141 047	91 %
	Rum u spremnicima > 2 l		730 000	243 819	33 %
Panama	Rum u spremnicima > 2 l	tona	105 000	0	0 %
	Šećer		12 360	8 548	69 %
Nikaragva	Govede meso		525	0	0 %

Carinske kvote koje je EU odobrio u korist Srednje Amerike – iskorištenost u 2014.

Osim carinskih kvota, EU je Srednjoj Americi odobrio i odstupanje od pravila podrijetla u okviru posebnih kvota za 118 tarifnih stavki. U 2014., koja je bila prva cijela godina primjene, iskorištenost tih odstupanja bila je gotovo zanemariva, a iznosi uvezeni u okviru tih kvota bili su vrlo ograničeni i odnosili su se samo na mali dio trgovinskih tokova za koje je moguće povlašteno postupanje.

Srednja Amerika odobrila je **carinske kvote u korist EU-a za pet određenih proizvoda**. Izvoznici iz EU-a iskoristili su 2014. mogućnosti tih carinskih kvota, osim one za sirutku, iako još uvijek ima prostora za rast jer se stopa iskorištenosti može povećavati, kako je prikazano u sljedećoj tablici:

Proizvodi	Kvota (tn)	Godišnje povećanje	Obujam (tn)	Stopa iskorištenosti
dimljena šunka	945	45	210	22 %
mlijeko u prahu	1 995	95	545	27 %
Sirutka	110	10	0	0 %
Sir	3 150	150	874	28 %
Pripremljeno svinjsko meso	945	45	47	5 %

Carinske kvote koje je Srednja Amerika odobrila u korist EU-a – iskorištenost tijekom 2014.

2.6. Usluge

Podaci o trgovini uslugama proizvode se sa zakašnjenjem i nisu dostupni za 2014. Stoga u svrhe ocjenjivanja učinka Sporazuma još nije moguće izvršiti analizu poput one za trgovinu robom.

Neovisno o tome, tokovi trgovine uslugama povećali su se 2013. na 5,9 milijardi EUR (+ 4,5 % u odnosu na prethodnu godinu). Panama je 2013. i dalje bila najveći trgovinski partner u trgovini uslugama (50 %), a nakon nje Kostarika i Gvatemala (svaka 18 %).

Država	Kredit	Terećenje
Kostarika	560,7	494,6
El Salvador	202,2	94,0
Gvatemala	817,2	204,8
Honduras	151,7	186,4
Nikaragva	174,7	50,1
Panama	1 480,0	1 574,7
Ukupno	3 386,5	2 604,6

Trgovina uslugama između Srednje Amerike i EU-a u 2013.

3. AKTIVNOSTI PROVEDBENIH TIJELA

3.1. Pododbor za tehničke prepreke u trgovini

Na sastanku tog pododbora održanom 26. svibnja 2015. Srednja Amerika i EU preispitali su sljedeće:

- zakonodavstvo EU-a o pesticidima, dodacima hrani i ocjenjivanju sukladnosti,
- zakonodavstvo Srednje Amerike o označivanju tekstilnih proizvoda,
- zakonodavstvo Srednje Amerike o označivanju alkoholnih pića,
- kostarikanske tehničke propise o zaštiti od požara i električnim instalacijama,
- obveze koje je preuzela regija Srednje Amerike kako bi poboljšala svoju gospodarsku integraciju donošenjem regionalnih tehničkih propisa.

Nakon navedenog sastanka održano je nekoliko videokonferencija kako bi se nastavilo raditi na tim pitanjima.

Srednja Amerika obavijestila je da napreduje u pogledu obveza preuzetih u područjima tehničkih prepreka u trgovini koje se odnose na regionalnu gospodarsku integraciju budući da će na snagu stupiti novo zakonodavstvo, iako je potrebno razviti dodatne upravne postupke.

3.2. Odbor za trgovinu i održivi razvoj

EU i Srednja Amerika održale su 27., 28. i 29. svibnja 2015. sastanke institucija zaduženih za praćenje provedbe odredbi Sporazuma o trgovini i održivom razvoju (vidi dio 4. u nastavku).

3.3. Pododbor za intelektualno vlasništvo

Drugi sastanak pododbora za prava intelektualnog vlasništva održan je 26. svibnja 2015. i na njemu su se preispitala posebno sljedeća pitanja:

- zaštita i provedba prava intelektualnog vlasništva u Srednjoj Americi, a posebno oznaka zemljopisnog podrijetla za koje su izdane potvrde o zaštiti prije kraja 2014.; nekoliko postupaka prigovora i žalbi bilo je još uvijek u tijeku početkom 2015.,
- moguće mjere za poticanje povoljnog okruženja za mogući prijenos tehnologije (u osnovi u privatnom vlasništvu).

U pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla, stanke su pokazale da su spremne raspravljati o tome kako u budućnosti pojednostaviti postupke. Dogovorile su da će naučiti pouke iz složenosti postupka registracije oznaka zemljopisnog podrijetla u Srednjoj Americi i pokrenuti postupak preispitivanja u skladu sa svojim zakonodavstvom.

EU je iskoristio priliku i na sastanku potaknuo Srednju Ameriku da pri evaluaciji prioriteta za suradnju uzme u obzir zaštitu prava intelektualnog vlasništva jer će prijenos tehnologije iz privatnih sektora ovisiti i o dobroj zaštiti prava intelektualnog vlasništva u Srednjoj Americi.

3.4. Pododbor za sanitarna i fitosanitarna pitanja

Na drugom sastanku tog pododbora održanom 27. svibnja 2015. obuhvatila su se tehnička pitanja povezana sa zahtjevima u pogledu uvoza, provjerama, mjerama povezanim sa zdravljem životinja i biljaka. Srednja Amerika i EU posebno su raspravljali o sljedećem:

- rokovima i radnim postupcima kojima će se osigurati da odgovarajuća tijela brzo i koordinirano rješavaju zahtjeve za odobravanje uvoza,
- važnosti poštovanja standarda, smjernica i preporuka međunarodnih normizacijskih organizacija,
- nedavnim mjerama EU-a za borbu protiv bakterije *Xylella Fastidiosa*,
- razini integracije Srednje Amerike u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih pitanja.

U odnosu na odredbe o regionalnoj gospodarskoj integraciji u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima EU je istaknuo potrebu za dovršenjem postupaka kojima će se osigurati slobodno kretanje u regiji robe iz EU-a navedene u Prilogu XIX. do 1. prosinca 2015.

Taj sastanak pododbora općenito je bio pozitivan i rezultati su bili poticajni, što potvrđuje da su stranke na dobrom putu ka postizanju pozitivnih rezultata u području sanitarnih i fitosanitarnih pitanja zahvaljujući stalnom radu na dogovorenim mjerama.

3.5. Pododbor za carinske postupke, olakšavanje trgovine i pravila podrijetla

Na sastanku pododbora održanom 1. i 2. lipnja 2015. Srednja Amerika i EU raspravljali su o sljedećem:

- ispunjuje li Srednja Amerika preuzete obveze regionalne integracije,

- kako se usuglasiti o dvama obrazloženjima u području pravila podrijetla i kako riješiti praktične probleme s kojima se EU i Srednja Amerika suočavaju tijekom provedbe poglavlja o pravilima podrijetla.

Srednja Amerika i EU postigli su sporazum o obrazloženjima za ispunjavanje potvrda o kretanju EUR.1 kojima će se osigurati dosljednost i jasnoća u praktičnoj primjeni. Tim se obrazloženjima nastoji osigurati i razina tolerancije u pogledu točnog teksta i formata potvrda EUR.1.

Stranke su ostvarile napredak i u pogledu prilagodbe Sporazuma na izmjene o razvrstavanju uvedene uslijed primjene Harmoniziranog sustava 2012.

3.6. Pododbor za pristup tržištu za robu

Na drugom sastanku tog pododbora održanom 29. svibnja 2015. Srednja Amerika i EU preispitali su obveze preuzete na prethodnom sastanku i raspravljali o problemima s pristupom novom tržištu, posebno o sljedećem:

- kostarikanskom zakonodavstvu o najnižoj izvoznoj cijeni banana,
- obvezi koju je Kostarika preuzela da će preispitati svoj sustav trošarina za pivo,
- naknadi koju će Nikaragva naplaćivati za skeniranje robe na svim kontrolnim mjestima na granicama,
- preispitivanju zaštitnih mjera i upravljanja kvotama.

EU i Srednja Amerika složile su se da je pristup pouzdanim, ažurnim i detaljnim statističkim podacima od ključne važnosti za trgovinsku politiku i stoga su se obvezale razmjenjivati statističke podatke u cilju praćenja razvoja trgovine robom i uslugama.

3.7. Odbor za pridruživanje

Odbor za pridruživanje održao je svoj drugi sastanak 3. lipnja 2015. na kojem je preispitao rad različitih pododbora, no raspravljao je i o drugim pitanjima povezanim s trgovinom. Posebna pozornost posvećena je pitanjima regionalne gospodarske integracije.

Na tom je sastanku EU pozdravio nedavne izmjene panamskog zakona o pomoćnim pomorskim uslugama (Zakon 41/2013) kojim su ukinuti zabrinjavajući zahtjevi, posebno u pogledu gospodarskih subjekata iz EU-a.

U pogledu regionalne gospodarske integracije, Srednja Amerika objasnila je da ministri trgovine Srednje Amerike u odboru COMIECO pažljivo prate ispunjenje preuzetih obveza prema EU-u. EU je ustrajao na tome da je za Srednju Ameriku važno zadržati pozitivan zalet ostvaren primjenom Sporazuma i naglasio da bi Srednja Amerika trebala posvetiti posebnu pozornost postizanju daljnjeg napretka u pogledu tih pitanja.

U pogledu nužne izmjene Sporazuma zbog pristupanja Hrvatske EU-u, stranke su priznale da, unatoč ostvarenom napretku, još uvijek postoje razlike u pristupima u pogledu metodologije za

procjenu kompenzacija. Dogovoreno je da će se nastaviti s dijalogom o tome pitanju kako bi se čim prije moguće postigao dogovor.

3.8. Vijeće za pridruživanje

Vijeće za pridruživanje održalo je prvi sastanak 27. lipnja 2014. Stranke ove godine nisu smatrale potrebnim održati sastanak Vijeća za pridruživanje.

4. ISPUNJENJE OBVEZA U POGLEDU TRGOVINE I ODRŽIVOG RAZVOJA

4.1. Institucijski aspekti

Drugi sastanak Odbora za trgovinu i održivi razvoj održan je u Bruxellesu u Belgiji 27. – 28. svibnja 2015. Domaćin sastanka bila je Europska komisija, a na sastanku su sudjelovali predstavnici vlada šest stranaka iz Srednje Amerike.

Sastanak Forumu za dijalog o civilnom društvu, koji je sastavljen od predstavnika civilnog društva iz EU-a i Srednje Amerike, i zajednički sastanak Odbora i Forumu održani su 29. svibnja 2015. pod predsjedanjem predstavnika Domaće savjetodavne skupine EU-a (DAG).

Domaća savjetodavna skupina EU-a dogovorila je poslovnik i sastaje se tri puta godišnje. Domaća savjetodavna skupina EU-a sastoji se od predstavnika iz raznih organizacija civilnog društva i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO). Tajništvo osigurava EGSO. Stranke iz Srednje Amerike također su osnovale domaće savjetodavne skupine. One su s Domaćom savjetodavnom skupinom EU-a razmijenile informacije o svome sastavu i kontaktima.

4.2. Provedba konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO)

Na sastanku odbora stranke su izvijestile o provedbi konvencija ILO-a. Nekoliko zemalja Srednje Amerike istaknulo je mjere koje se poduzimaju u cilju borbe protiv rada djece. Honduras i Panama izvijestile su o nedavno donesenom zakonodavstvu i politikama u području rada. EU je izvijestio o napretku u pogledu ratifikacije novog protokola ILO-a kojim se nadopunjuje Konvencija o prisilnom radu u državama članicama EU-a. Isto je učinilo i nekoliko zemalja Srednje Amerike. EU je također predstavio svoje politike o zdravlju i sigurnosti na radu i povezane strukture za dijalog sa socijalnim partnerima. Stranke iz Srednje Amerike pojasnile su neka pitanja povezana s provedbom konvencija ILO-a.

Tijekom 2015. s Međunarodnom organizacijom rada dogovoren je program jačanja sposobnosti kojim će se pružiti potpora Gvatemali i El Salvadoru kako bi im se pomoglo da ispune svoje obveze iz Konvencija ILO-a.

4.3. Provedba multilateralnih sporazuma u području zaštite okoliša

Na sastanku Odbora posebno se raspravljalo o klimatskim promjenama i stranke su izvijestile o nizu mjera poduzetih u tom pogledu. Srednja Amerika naglasila je osjetljivost svog sektora poljoprivrede i povezanog poljoprivredno-industrijskog sektora na klimatske promjene i vremenske nepogode. Budući da ti proizvodi čine većinu njezina izvoza u EU, jasno je da to ima učinak na gospodarstvo i trgovinu. Nekoliko zemalja razvilo je sektorske programe i

ciljeve za smanjenje ugljičnog otiska ciljanih sektora. Mnoge imaju ambiciozne programe za povećanje udjela obnovljive energije i zainteresirane su za ulaganja i tehnologije u tom sektoru. EU je iznio svoje opće ciljeve i politiku borbe protiv klimatskih promjena i, zajedno s Kostarikom, izvijestio je o napretku pregovora o Sporazumu o ekološkim proizvodima.

Izještavano je i o provedbi Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama (CITES), Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD) i Minamatske konvencije o živi.

4.4. Razvoj pozitivnog programa za trgovinu i održivi razvoj

Na sastanku odbora dalje se raspravljalo o prioritetima pozitivnog programa za trgovinu i održivi razvoj kao nastavak na početne rasprave održane na prvome sastanku u studenome 2014. Rasprave su nadopunjene intervencijama na zajedničkom sastanku Odbora i Forumu za dijalog s civilnim društvom na kojem je, među ostalim, istaknuto da je važno uzeti u obzir dimenziju spola. Osim toga, u Bruxellesu je 29. svibnja 2015. održana radionica o poštenoj trgovini i održivosti u poljoprivrednim vrijednosnim lancima u poljoprivredi na kojoj su se okupili predstavnici sustava poštene i etičke trgovine, udruženja trgovine i proizvođača iz EU-a i Srednje Amerike, kako bi razmijenili najbolju praksu i iskustva u tom području – posebno u pogledu sektora šećera i kave. Stranke su nastavile rasprave u cilju daljnje definicije prioritetnih područja s okolišnom i radnom dimenzijom.

5. PROVEDBA UREDBE

Uredbom su uspostavljeni odgovarajući postupci kako bi se izbjeglo nanošenje ozbiljne štete sektoru banana u EU-u ako se, zbog smanjenja carina, banane počnu uvoziti u toliko većim količinama da uzrokuju ili bi mogle uzrokovati ozbiljnu štetu sektoru EU-a. U skladu s člancima 3. i 13. Uredbe Komisija je pratila kretanja uvoza banana iz zemalja Srednje Amerike kako bi ocijenila jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u Uredbi za pokretanje zaštitnog ispitnog postupka ili uvođenje mjera prethodnog nadzora.

Komisija 2014. nije pokrenula zaštitni ispitni postupak ni primila zahtjev za pokretanje tog postupka te nije uvela mjere prethodnog nadzora ni primila zahtjeve za njihovo pokretanje jer nikada nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u Uredbi za pokretanje zaštitnog ispitnog postupka ili uvođenje mjera prethodnog nadzora.

Država	Iskorišteni	Granični obujam	%
Gvatemala	28 972 780	60 000 000	48 %
Honduras	4 502 645	60 000 000	8 %
Nikaragva	0	12 000 000	0 %
Panama	222 446 518	450 000 000	49 %
Kostarika	924 184 789	1 230 000 000	75 %
El Salvador	0	2 400 000	0 %
Ukupno	1 180 106 732	1 814 400 000	65 %

Uvoz banana 2014. u skladu s mehanizmom stabilizacije (u kg)

6. ZAKLJUČAK

Čini se da sporazum sveukupno dobro funkcionira i da njegova provedba stabilno napreduje.

Unatoč stabilnom globalnom gospodarskom okruženju trgovinski tokovi EU-a sa Srednjom Amerikom pokazali su se prilično dinamičnima. Unatoč znatnom utjecaju kavene hrđe i preseljenju velikog izvoznika, ostatak izvoza iz Srednje Amerike EU povećao se 2014. za 11 %. Izvoz iz EU-a u Srednju Ameriku povećao se u jednakim količinama.

Stopa iskorištenosti povlastica i dalje je vrlo niska u pogledu izvoza iz EU-a u Srednju Ameriku, ali su one bolje iskorištene za uvoz iz Srednje Amerike u EU. Treba poboljšati komunikaciju s obje strane Atlantika kako bi se povećalo znanje o koristima Sporazuma. Komisija provodi mjere usmjerene na povećanje razine svijesti gospodarskih o mogućnostima koje donosi Sporazum.

Budući da tarifne kvote nisu iscrpljene, gospodarski subjekti još uvijek ih mogu iskoristiti za daljnji razvoj trgovinskih odnosa. Uvoz banana iz zemalja Srednje Amerike ostao je stabilan i ispod utvrđenog graničnog obujma pa stoga nije bilo nužno razmatrati obustavu povlaštenih carina.

Glavni prioritet EU-a jest nastaviti dobru suradnju sa Srednjom Amerikom u nadolazećim godinama kako bi se omogućila odgovarajuća provedba Sporazuma. Time će se omogućiti gospodarskim subjektima, potrošačima i civilnom društvu iz obje regije da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje on nudi. U tom je postupku od ključne važnosti dobro funkcioniranje institucija osnovanih u skladu sa Sporazumom jer se u okviru tih institucija može raspravljati o pitanjima pristupa tržištu i o drugim izazovima u provedbi i mogu se tražiti rješenja za ta pitanja. Komisija će sa Srednjom Amerikom nastaviti raspravljati o pitanjima dionika u vezi s provedbom tog Sporazuma. Komisija poziva države članice EU-a i Europski parlament da nastave sudjelovati i da izraze svoje mišljenje o tom pitanju.